

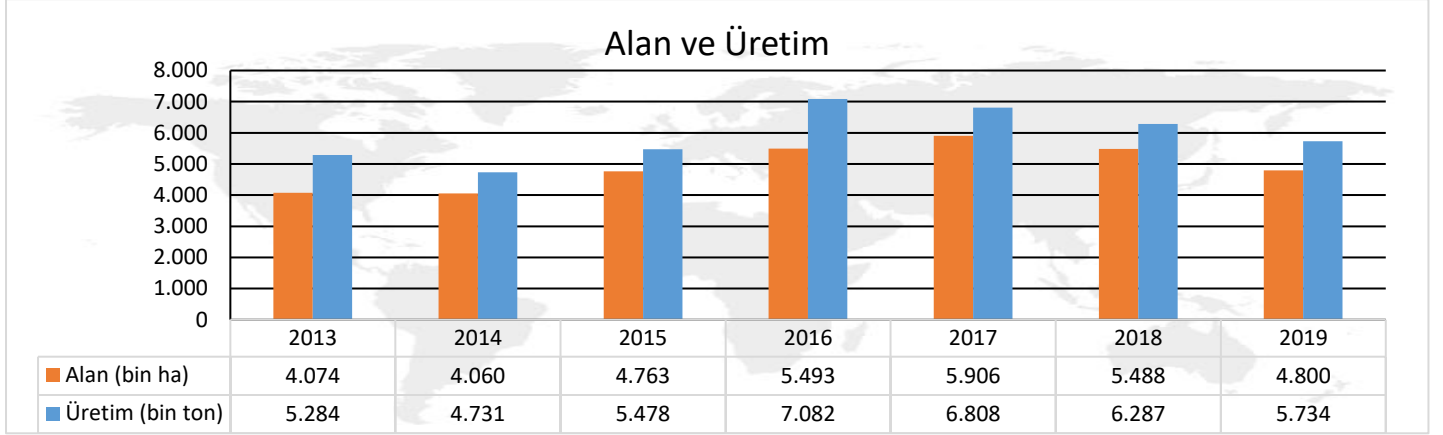

ÜRÜN MASALARI MERCİMEK BÜLTENİ

SAYI: 14

OCAK 2021

DÜNYADA MERCİMEK

Kaynak: FAO

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 2019 yılı verilerine göre dünya mercimek üretimi **4,8 milyon hektar** alanda **5,73 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir. Mercimek üretim alanlarında 2017 yılında en yüksek noktaya ulaşılmış (son güncellemelere göre 5,9 milyon ha), 2018 ve 2019 yıllarında ise üretim alanlarında azalma görülmektedir. 2018 yılında 115 kg/da olan dünya ortalama verimi 2019 yılında 120 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

FAO 2019 yılı verilerine göre dünya üretim sıralamasında Kanada, Hindistan ve Avustralya ilk üçte yer almakta olup ülkemiz ekiliş alanı olarak 6., üretimde 4., verimde ise 15. sıradadır.

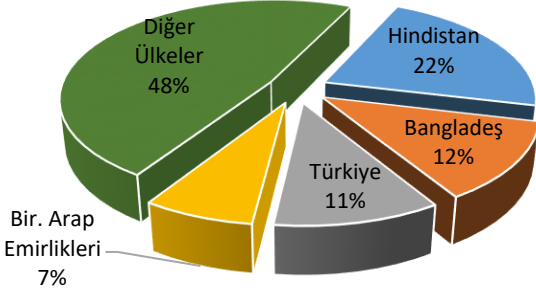
2020 yılı dünya mercimek piyasaları, dünyanın ikinci büyük üreticisi ve birinci ithalatçısı olan Hindistan'da iklim değişikliğine bağlı doğal afetler nedeni ile mercimek üretiminde azalma ve ithalatında artış beklentisi ile başlamıştır. Bu beklentinin yanında pandemiyle birlikte baklagillere olan talebin artması, lojistik sektöründe yaşanan sıkıntılar ve ihracatçı ülkelerin uyguladığı ulusal karantinalar sonucunda uluslararası piyasalarda fiyat artışları oluşmuştur.

Hindistan Hükümetinin 2021 yılı üretim beklentisi 1,6 milyon tondur (son beş yıllık ortalama üretim 1,25 milyon ton). Hindistan iç talebinin 2 milyon ton civarında olması nedeni ile 2021 yılında da Hindistan'ın bu açığı ithalat yolu ile karşılaması beklenmektedir.

Kanada'da 2019 yılında 1,58 milyon ton kırmızı mercimek, 787 bin ton yeşil mercimek üretimi gerçekleşmiş, 2020 yılında ise üretim artışı beklenmekte olup üretim tahmini 1,95 milyon ton kırmızı mercimek, 812 bin ton yeşil mercimektir.

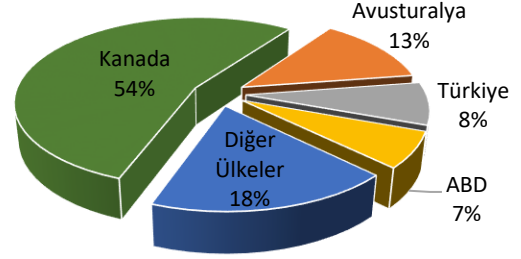
Dünyanın üçüncü büyük üreticisi olan Avustralya’da ise kıtanın kurak koşullarına uygun mercimek çeşitlerinin varlığı ve uygun giden üretim sezonu sonucunda 2019 yılında 578 bin ton olan üretimin 2020 yılında 838 bin olarak gerçekleşeceği beklenmektedir.

Mercimek İthalatı (2019)

Kaynak: FAO

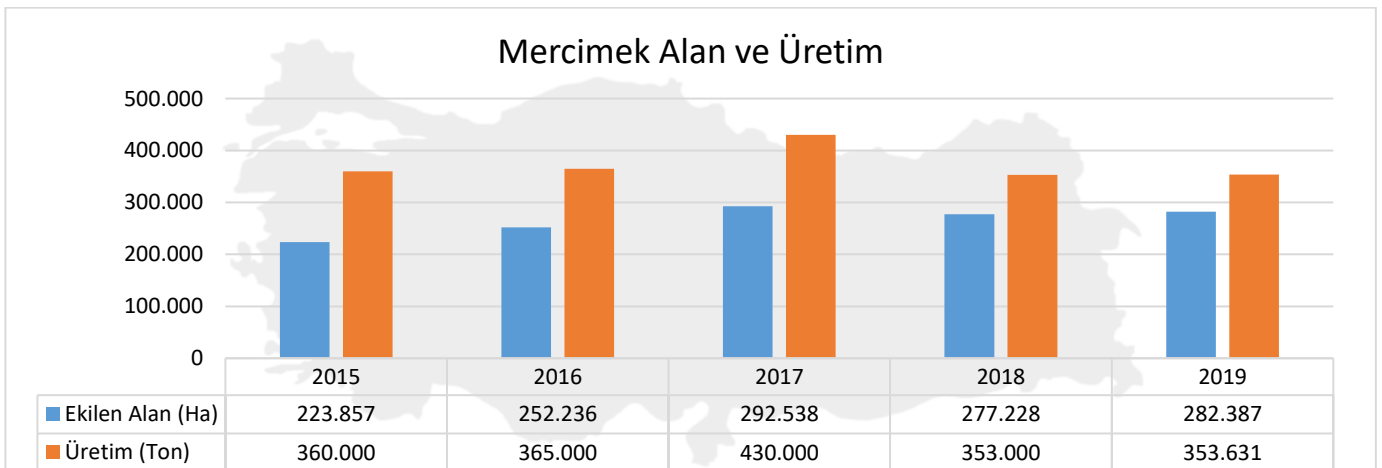
Mercimek İhracatı (2019)

FAO tarafından 22 Aralık 2020 tarihinde yayınlanan rapora göre Türkiye 2019 yılı dünya ihracatında 3. sırada yer almaktadır. Dünya toplam ithalat miktarı 3,77 milyon ton, toplam ihracat miktarı ise yaklaşık 4 milyon tondur. Dünya ithalatının %22’si Hindistan, %13’ü Bangladeş, %11’i Türkiye, ihracatının ise %54’ü Kanada, %13’ü Avustralya, %8’i Türkiye tarafından gerçekleştirilmiştir.

FAO verilerine göre 2018 ve 2019 yıllarında dünyada üretimin azalmasına rağmen artan dış ticaret, önemli üretici ülkelerin stoklarının azalmasına neden olmuştur. 2020 yılında stok azalışı devam etmiş olup 2018 yılında 787 bin ton kırmızı mercimek stoğu olan Kanada’nın 2020 yılı stok miktarının 80 bin ton civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu durum 2021 yılında da kırmızı mercimek fiyatlarının artacağı beklentisini oluşturmaktadır.

TÜRKİYE’DE MERCİMEK

Kaynak: TÜİK

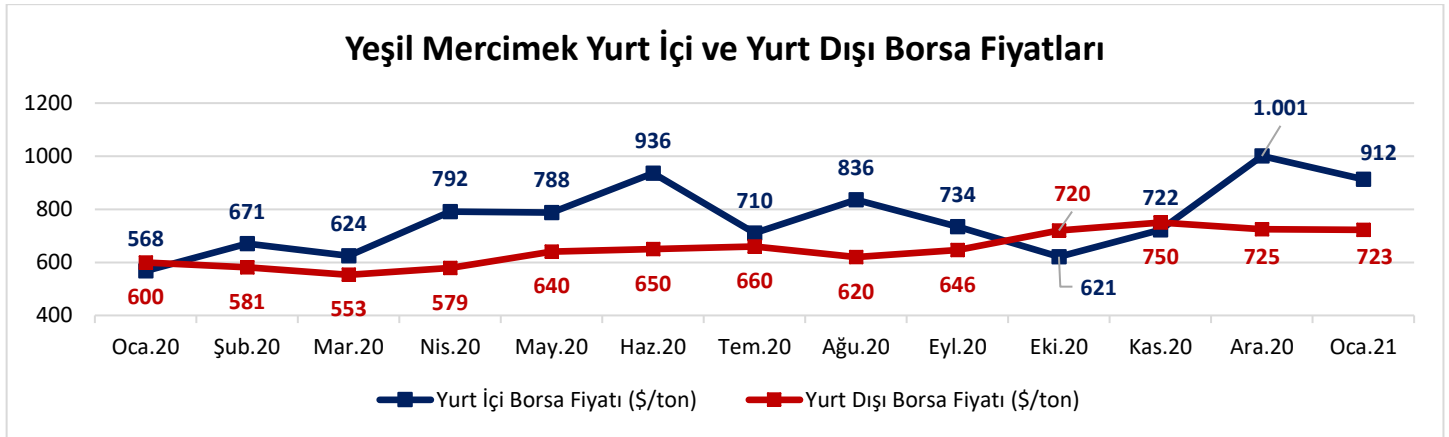
Ülkemizde diğer baklagil ürünleri gibi bir dönem düşüş yaşayan mercimek üretimi, yapılan destekleme ve proje uygulamaları ile artış göstermeye başlamıştır. Ancak henüz istenilen seviyelerde değildir.

TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre yeterlilik oranı kırmızı mercimek için **%75**, yeşil mercimek için **%87**'dir. Türkiye kırmızı mercimek tüketimi **364 bin ton**, kişi başı tüketim **4,4 kg/yıl** iken yeşil mercimek Türkiye tüketimi **43 bin ton**, kişi başı tüketim **0,5 kg/yıl**'dır.

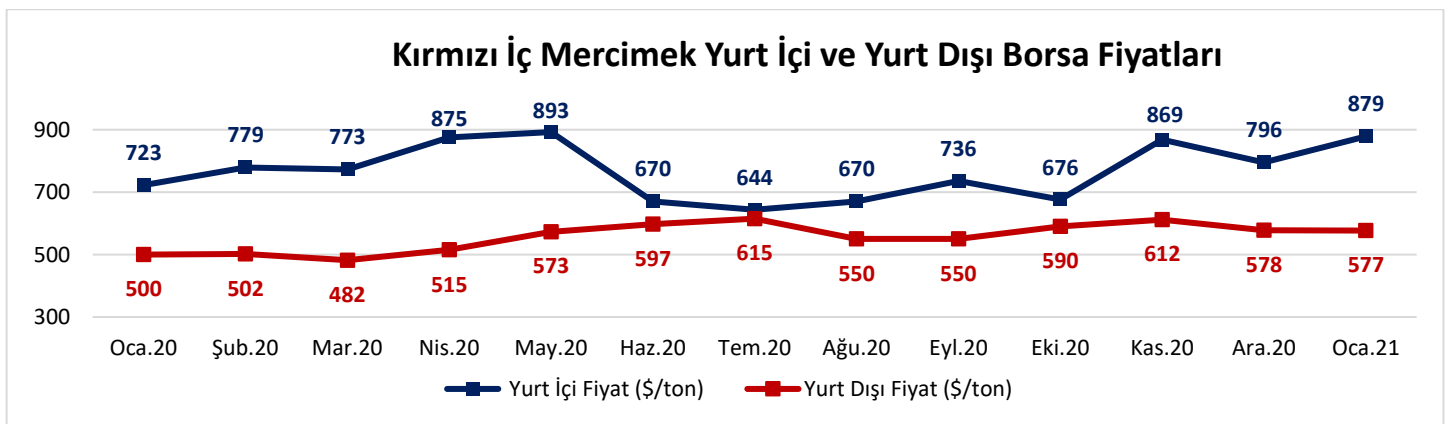
2021 yılı Ocak ayı süresince ağırlıklı ortalama fiyatlara göre yurt içi borsalarda kırmızı iç mercimek **6.503 TL/ton (879 \$/ton)**'dan ve kabuklu kırmızı mercimek **4.421 TL/ton (597 \$/ton)**'dan işlem görmüştür. Yeşil mercimek ise **6.754 TL/ton (912 \$/ton)**'dan işlem görmüştür. (Ocak 2021 ortalama \$ kuru:7,402)

Mersin Ticaret Borsasında 29 Ocak 2021 tarihinde gerçekleşen kırmızı kabuklu mercimek fiyatı **6.180 TL/ton (842 \$/ton)**, kırmızı iç mercimek fiyatı **6.870 TL/ton (936 \$/ton)**, 28 Ocak 2021 tarihinde yeşil mercimek fiyatı **6.930 TL/ton (938 \$/ton)**'dur. (28 Ocak.2021 \$ kuru: 7,39 TL, 29 Ocak 2021 \$ kuru: 7,34 TL).

Yurt dışı borsalarda Kanada küçük kırmızı mercimek **577 \$/ton**, yeşil mercimek **723 \$/ton**'dan işlem görmüştür.

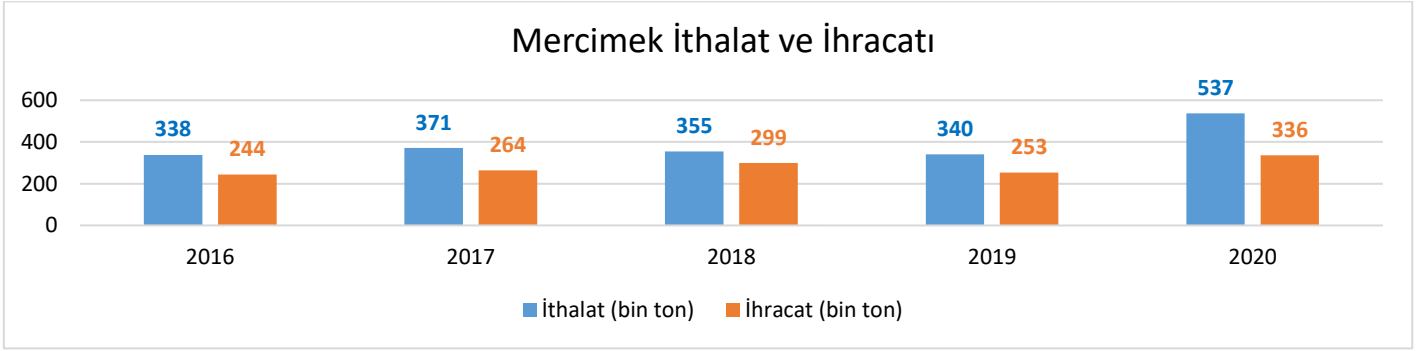
Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

DIŞ TİCARET

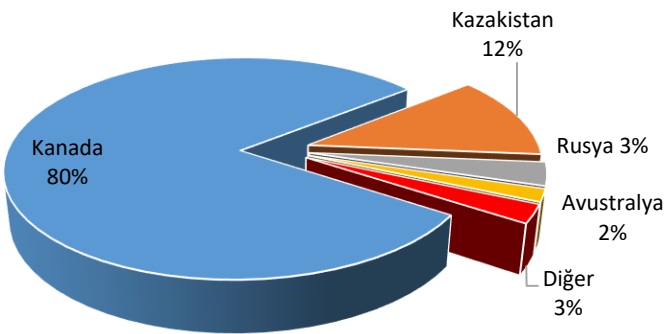

Kaynak: TÜİK (2020 yılı geçici rakamları), GTIP No: 71340000012, 71340000013, 71340000019

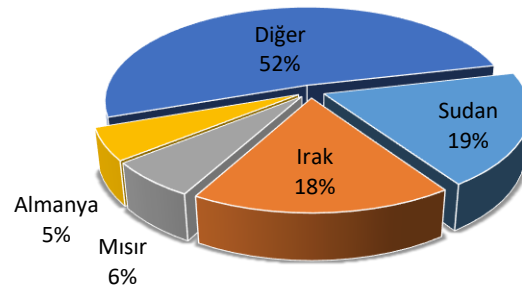
Kırmızı mercimek dış ticaretimizde 2019 yılı ithalat miktarı 314 bin ton, ihracat ise 247 bin ton iken 2020 yılında ithalat 505 bin ton, ihracat ise 332,6 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz 2019 yılı ithalat - ihracat dengesine bakıldığında kırmızı mercimekte yaklaşık **33 milyon \$'lık ülkemiz lehine** fark bulunur iken 2020 yılında bu fark **18,7 milyon \$** olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında Türkiye **ithalat fiyatı 478 \$/ton** iken **ihracat fiyatı 782 \$/ton**'dur. 2020 yılı ithalatında Kanada (%83) ve Kazakistan (%11) önemli paya sahipken ihracatta Sudan (%19), Irak (%18), Mısır (%6) ve Almanya (%5) yer almıştır. 2020 yılı ortalama rakamlarına göre 1 ton kırmızı mercimek ithalat değeri 478 \$/ton iken ihracat değeri 782 \$/ton'dur.

Yeşil mercimek 2019 yılı ithalatı 26 bin ton, ihracatı 5 bin ton iken 2020 yılında ithalat 32 bin ton, ihracat ise 3,7 bin tondur. 2020 yılında **yeşil mercimekte dış ticaret açığı 11 milyon \$'dır**. Türkiye **ithalat fiyatı 485 \$/ton** iken **ihracat fiyatı 1.132 \$/ton**'dur. 2019 yılı ithalatımızda Kanada ve Kazakistan önemli yer tutarken, ihracatta Orta Doğu ülkeleri önemli bir paya sahip olmuştur. 2020 yılında ise ithalatta Kazakistan (%38) ve Kanada (%37) ilk sıralarda yer alırken ihracatta Almanya (%25), Hollanda (%18), Belçika (%11) ve İngiltere (%8) ilk sıralarda yer almıştır. 2020 yılı ortalama rakamlarına göre 1 ton yeşil mercimek ithalat değeri 485 \$/ton iken ihracat değeri 1.132 \$/ton'dur.

İthalatın Ükelere Dağılımı (2020 yılı)

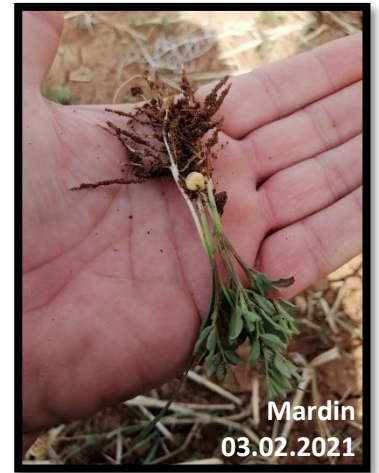
İhracatın Ükelere Dağılımı (2020 yılı)

Kaynak: TÜİK, GTIP No: 71340000012, 71340000013, 71340000019

DEĞERLENDİRME

- 2019/2020 üretim sezonunda yaşanan pandemi sürecinde Bakanlığımızca alınan tedbirler sayesinde **üretim aşamasında sorun yaşanmamıştır.**
- TÜİK 2020 yılı üretim verisine göre kırmızı mercimek üretimi 2019 yılına göre %24'lük artış ile **328 bin ton**, yeşil mercimek üretimi ise 2019 yılına göre %3'lük azalış ile **42 bin tondur.**
- 2020/2021 üretim sezonu kışlık ekilişleri tamamlanmıştır. Sahadan alınan verilere göre genel olarak üretim alanlarında 2019/2020 yılı üretim sezonuna göre kışlık ekilişlerde %10'luk alansal artış beklenmektedir.
- Bakanlığımızca üreticilerimiz tarafından memnuniyetle karşılanan ve üretimde artış sağlayan uygulamalara (Nadas Alanlarının Değerlendirilmesi Projesi ve Bitkisel Üretimin Geliştirilmesi Projesi) 2020/2021 üretim sezonunda da devam edilecektir.
- Özellikle yaşanmakta olan pandemi sürecinde baklagillerin önemi talebe bağlı artan fiyatlar ile bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bakanlığımızca alınan tedbir ve önlemler sayesinde dünya genelinde mercimek üretimi azalma eğiliminde iken ülkemiz üretiminde artış bulunmaktadır. Artıştaki sürekliliğin sağlanabilmesi için mercimek üretimi konusunda çalışmalara devam edilecektir.
- Pandemi sürecindeki belirsizlik, iç piyasa fiyatlarında dalgalanmayı engellemek ve sanayinin hammadde ihtiyacının küresel olumsuzluklardan etkilenmemesi için 05 Kasım 2020 tarihinde yayımlanan karar ile mercimekte uygulanan %19,3'lük gümrük vergisi 30 Nisan 2021'e kadar %9'a indirilmiştir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 82 00

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr